

Dnevna kronika.

— **Josip Perdan.** Po težki operaciji je umrl na Dunaju v petek, dne 15. tm. g. Josip Perdan, veletrgovec in član trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani, v starosti 46 let. Pokojnik je bil ugleden trgovec in eden najmarljivejših članov trgovske zbornice. Na narodnem polju si je pridobil neveljive zasluge. Spominjamo le na prodajo vžigalic v prid Ciril-Methodove družbe. Bodi mu ohranjen trajen spomin!

— **Pristojnost okrajnih sodišč.** Pred preobratom so bila okrajna sodišča pristojna za vse pravde, katerih denarna vrednost ni preseгла 1000 K. Pri okrajnih sodiščih so se tedaj lahko vlagale vse tožbe za kupnino skoraj vseh pridelkov, ki jih je imel naš kmet. Ni bilo par volov ne konja, kateri bi stal več kakor 1000 K, malokatera dedščina je presegala ta znesek. Po preobratu, se sebnost pa še z padcem vrednosti valute pa se je to razmerje temeljito spremenilo. Sodna uprava je povišala namreč višočino pristojnosti jedva od 1000 K na 4000 K, vrednost denarja pa je padla skoraj na eno stotinko, tako, da so okrajna sodišča komaj še pristojna za sodbo o kupnini par kur, nekaj jajc in k večjemu 6 tednov starega praseta. Posledica tega pa je, da so maloštevilna zborna sodišča preobložena z delom, ki bi spadala po bistvu in smislu sodnega pravilnika pred okrajna sodišča. Ker se tozadevno ne gane odvetniška zbornica za počeli so odvetniki na sedežu okrajnih sodišč sami akcijo pri vseh merodajnih faktorjih za spremembo tega nevdružnega stanja, zahtevajo, da se najpomakne meja pristojnosti okrajnih sodišč vsaj na 15.000 Din.

— **Prvi esperantski kongres v naši državi** se vrši od 29. do 31. julija t. l. v Zagrebu. Ima rešiti zelo važna vprašanja za esperantski pokret pri nas. — Osnoval se bo Savez vseh esperantistov države. Pred otvoritvo kongresa bo v cerkvi Sv. Marka maša in esperantska pridiga. Zvečer esperantska gledališka predstava. Ministrstvo je dovolilo 50% popust vožnje na državnih železnicah. Vsi esperantisti, ki žele prisostvovati, naj se prijavijo na naslov: Društvo esperantistov (kongresni odbor), Zagreb, ulica »A« 14.

— **Sprejem v konjiško podoficirsko šolo.** Komanda konjiške podoficirske šole v Subotici sporoča, da se bo za leto 1923, sprejelo v imenovano šolo 120 gojencev. Pogoji za sprejem v to šolo so razvidni iz Oglasa v mestnem vojaškem uradu v Mariboru, (Slomškov trg 3 I.) od 8. do 14. ure, oziroma tudi pri drugih občinskih uradnih.

— **Zasledovanje vojaških beguncev.** Po poročilu komandanta dravske divizijske oblasti se je v zadnjem času povečalo število vojaških pobegov pri letošnjih rekrutih, po večini anacijonalnega elementa. Poleg podvzetih korakov s strani vojaške oblasti imajo politične in občinske oblasti nalog, naj se kontrola nad vojaki izven komand in ustanov vrši čim strožje in onemogoči beguncem potovanje po železnici, ladjah ter potih po kopnem, kakor tudi prebivanje na njihovih domovih brez pravnih dokumentov, ker so se dogajali slučaj, da so se vojaki na begu zadržali na potu in na svojih domovih po nekoliko dni ali celo več tednov in so od tod pisali pisma svojim tovarišem s pozivom, naj pobegnejo iz vojske, ker jih tako občina kakor tudi žandarmerija ne vzmira niti preganja. K temu se še pristavlja, da se vsako prikrivanje vojaških beguncev strogo kaznuje po tozadevnih predpisih. — Po naročilu pokrajinske oblasti imajo vse politične oblasti strog nalog, da kontrolirajo vse domov došle vojaške obveznike, ter proti vsakomur, ki nima pravnih dokumentov, postopajo v smislu predpisov.

— **Spremembe v poštne območju Marija Snežna in Apače.** S 1. junijem 1923 so izločene iz okoliša pošte Marija Snežna občine Vratja vas, Vratji vrh in Grabe ter pridružene pošti Apače. Hkrati je preurejena dostava poštne pošiljke po selskem pismočisti pri tej pošti takole: v prvi okraj spadajo: Zepovci, Ziberci, Drobotinci, Anblick, Neuberg, Vratji vrh, Vratja vas, Absberg (Podgorja), Rosshof, (Konjišče), Doričev mlin, Zigerški mlin, Weissgärberjev mlin, Lu-

Gries, Unteran, Münchendorf, Koölerjev mlin; v drugi okraj spadajo: Segovci, Plitvica, Lešane, Nasova, Janhova, Grabe, Miethsdorf, Mahovci in Črnci. V prvem okraju se dostavlja vsak ponedeljek, sredo in petek, v drugem pa vsak torek, četrtek in sobota. Pomožna pošta Žepovci je bila dne 31. maja zatvorjena. Glede krajev z nemško oznako pripominjamo, da pokrajinska uprava za Slovenijo v kratkem določi zanje oficijelne slovenske nazive, do tedaj pa jih moramo uporabljati po krajevem imeniku iz l. 1917.

— **Uvedba tlake za popravo cest.** Iz Beograda poročajo, da namerava vlada v kratkem predložiti narodni skupščini zakonski načrt, da se uvede tlaka za popravilo javnih cest. Tlaka je obvezna za vse državljane. Vsak državljan se sme poklicati na leto 15 dni na obvezno delo. Prebivalci mest, ki niso vajeni težkega dela, se lahko odkupijo z denarjem. Kakor se vidi, namerava vlada uvesti neke vrste splošno delovno dolžnost, kar bi bilo vsekakor pozdraviti.

— **Sneg v Bosni.** Iz Sarajeva poročajo, da je tamkaj padel sneg po okoliških hribovih in po nekod tudi po dolinah.

— **Narodni odpadniki.** Minule dni se je mudila pri italijanskem diktatorju Mussoliniju neka furlanska deputacija, kateri sta se priklopila tudi slovenska fašista, učitelj Bandelj in deželni uradnik Peternel, urednika »Nove Dobe« v Gorici, ki uči naše ljudstvo, kako se mora prilagoditi današnjim razmeram. Mussolini se je dolgo razgovarjal s tema narodnima odpadnikoma, zlasti o tem, kako bi se najprej in najsigurnejše zatrla naš živeli. Pri tem seveda računava na izdatno pomoč slovenskih janičarjev — fašistov.

— **Da bomo rejni in zdravi,** sezimo po hrani pravi. Kupujte zato »Pekatec«. So najcenejše, ker se zelo nakuhajo.

— **Počitnice češkoslovaškega predsednika Masaryka.** Iz Alžira poročajo, da je predsednik češkoslovaške republike Masaryk prispel tja. »Lidove novine« pa izvejo, da pride predsednik Masaryk sredi julija na letovišče na Slovaško in ostane tam do konca avgusta. Sprejel bo tam tudi obisk rumunskega in jugoslovanskega kralja.

— **O jugoslovenskih materah.** O priliki seje združenja ameriških ženskih klubov je imela mrs. Campbell predavanje o odgoji in negovanju dece v Jugoslaviji. V svojem predavanju se je izražala zelo pohvalno o odgoji in napredku jugoslovenske dece. Izjavila je, da se jugoslovenske matere izredno mnogo brigajo za odgojo svojih otrok ter da je v Jugoslaviji 132 ženskih društev, ki se brigajo za odgojo in nego otrok.

— **Italijanska špijonaža z golobi v Bosni.** Sarajevska policija je prijela pred par dnevi nevarnega špijona — goloba špijona. Goloba so prijeli v Fojnici. Nek uradnik je opazil, da ima na nogi obroček iz aluminija. Na tem prstanu je bila vrezana številka goloba in ime postaje, iz česar se je poznalo, da prihaja golob iz Italije. To je že drugi golob te vrste, ki so ga v zadnjem času prijeli v Bosni. Pred enim mesecem so prijeli takega goloba v Gorazdanih. Oba sta iz iste italijanske postaje. Policijske oblasti so uvedle obširno preiskavo, ker je znano, da razvijajo Italijani po vsej Dalmačiji obširno špijonažo, ki so jo bržkone raztegnili tudi že na Besno.

— **Nesreča na morju.** Splitski listi poročajo, da se je pripetila te dni v kastejskem zalivu ne daleč od Spilja težka nesreča. Jadrenik »Vidovdan«, ki je larsko leto pogoril in bil nedavno zopet popravljen, je plul iz Makarske proti Starem Kastelu. Ko je dospel v kastejski zaliv, je izbruhnil hud vihar, takozvani levant. Na krmilu je stal kapetan in lastnik ladje Ante Franuš, ostala posadka pa je obstojala iz dveh mornarjev. Na ladji je bil tudi eden potnik, nek Čeh. Ob nenadnem sunku se je jadro obrnilo ter s svojim spodnjim delom udarilo s tako silo kapetana po glavi, da se je prevrgel v morje. Vred teme in razburkanega valovja ga ni bilo mogoče rešiti in je našel smrt v valovih. Ostali so srečno prispeli na obrežje ter se rešili. Trupla utopljenega tudi drugoga dne niso več našli.

Dopisi.

Zidanmost. (Sv. Peter.) Pri nas se je pojavila v soboto ponoči lisica ter podavila gospej Verčnik 18 kokoši. Ker imamo pri nas več lovskih mirrodov, bi pač prosili, da bi iztrebili lisice, katerih je pri nas precej. — Poročil se je g. Franjo Brečko, uradnik cementarne, z gđ. Marico Jugovo, uradnico iste tovarne. Novoporočencema obilo sreče! — (Tatvina.) Eden zaboj sladkorja v vrednosti 625 D je bil ukraden iz skladišča prometne stanice. Sladkor je bil last konzumnega društva v Radečah.

Celjske vesti.

Osebnost. Trajno je upokojen g. Josip Ferk, okrajni tajnik pri okrajnem glavarstvu v Celju. — Pri upravnem sodišču v Celju so razpisana tri mesta pisarniških pomočnikov, ozir. pomočnic ter dveh pisarniških slug. Več v »Uradnem listu«.

Višji tečajni izpit (matura) na celjski drž. realni gimnaziji se je vršil pod predsedstvom g. vlad. svetnika dr. Požarja dne 16. in 18. tm. K izpitu se je prijavilo 12 kandidatov. Od teh je bil eden zavrnjen po pismenem izpitu, trije delajo ponovljajni izpit po počitnicah, osem jih je pa prestalo izpit s povoljnimi uspehom. Ti so: Blaž Ernest, Diehl Branko, Lavrač Oskar, Močan Vladimir, Nussdorfer Franc, Ravbar Stanko, Rutar Avgustin in Schvab Pavel. Izpit se je vršil prvič po predpisih za bivšo kraljevino Srbijo, ki vsebujejo mnogo nepotrebnih formalnosti. Letošnji osmi razred je bil predzadnji, v katerem se je poučevalo še po humanističnem načrtu.

Celjsko pevsko društvo je pripravilo po daljšem času v soboto, dne 16. tm, v Nar. domu koncert, kojega potek je bil vsestransko zadovoljiv. Pod spretnim in neutrudljivim vodstvom g. pevovodje učitelja Cirila Preglja je nudil večer lep umetniški užitek, za katerega se je izkazalo občinstvo hvaležno z burnim aplavzom. Celjska posojilnica je oder okusno preuredila, nastopi so bili precizni in harmonični, izvajanja razun par težjih mest zelo čistvena in eksaktna. Razveseljivo je dejstvo, da je izbralo društvo okrog sebe mnogo novih moči. Naj bi ostalo delovanje živahno in nudilo občinstvu prav kmalu zopet sličien večer, na glasovirju je spretno spremljala gđ. Novakova, učiteljica Glasbene Maticе, kot solist je pokazal zelo lep in izšolan glas g. dr. Gvido Sernee.

Moška in ženska podružnica CM družbe imata svoj redni občni zbor v petek, dne 22. tm. v gostilniških prostorih Nar. doma.

Radi širjenja škrlatinke, ošpic in drugih epidemij razglasa celjsko okr. glavarstvo, da je vsaka prireditel veselic, shodov, sejmov in sličnih večjih sestankov tako dolgo zabranjena, dokler ne mine vsaka nevarnost nadaljnega okuževanja. Ta razglas se po prenehanju epidemije pravočasno prekliche.

Aretiran je bil in oddan v zapore celjskega okrožnega sodišča Miha Stopinšek iz Pečovnika radi goljufije na škodo trgovca Fr. Kosiča v Celju.

Naše šole.

Državno žensko učiteljske v Mariboru. Vpisovanje v I. letnik se bo vršilo na praznik v petek, 29. junija t. l. med 8. in pol 11. uro v I. nadstropju šolskega poslojpa na Zrinjskega trgu. Predložiti je treba: Krstni list, zadnje šolsko izpričevalo, lep opisni zvezek, nekaj rižb, nekaj ženskih ročnih del. V I. letnik se sprejemajo telasno in duševno zdrave učenke, ki dovršijo vsaj s 15. sept. 1923 15. leto, oziroma učenke, ki jim višji šolski svet na posebno prošnjo izpregleda dobo do dovršenega 15. leta (največ 6 mesecev). Od pol 11. dalje bo preiskal vse vpisane učenke uradni zdravnik, nato se bodo vršili pismeni sprejemni izpiti iz slovenščine in računanja, popoldne pa ustmeni. Učenke, ki so uspešno dovršile nižjo srednjo šolo, licej ali IV. razred meščanske šole, položijo izpit samo iz glasbe in petja. V jesenskem terminu se bo sprejelo samo toliko gojenk, da skupno število ne presega 40.

Mariborske vesti.

Maribor 19. junija 1923.

in Osebnost. V jeseni se preseli od Sv. Lenarta v Maribor odvetnik dr. Andrej Veble. Prevzame baje zastopstvo tukajšnje Zadrzne gospodarske banke.

Studijska knjižnica, ki ima svoje prostore v I. nadstropju bivše kazine (Narodno gledališče) na Slomškovem trgu 17, je že popolnoma urejena ter odprta za občinstvo vsak ponedeljek in petek od 15. do 18. ure popoldne. Poleg raznovrstnih znanstvenih del vseh strok ima knjižnica tudi mnogo leposlovnih knjig v slovenskem in nemškem jeziku ter razpolaga tudi z lepo zbirko francoskih knjig. Izposojnina znaša za celo leto 10 Dinarjev. Posebno redka dela ter knjige večjega formata se smejo uporabljati samo v knjižnični čitalnici. V študijske svrhe se posojujejo knjige tudi izven navedenih uradnih ur. — Studijske knjižnice ni zamenjavati s »Ljudsko knjižnico«, ki ima svoje prostore v Narodnem domu ter ima uradne ure vsak četrtek zvečer in nedeljo popoldne. Ljudska knjižnica izposojuje knjige na dom, dočim se smejo knjige Studijske knjižnice uporabljati samo v knjižnici.

Nadaljevanje 8. redne seje občinskega sveta mariborskega se vrši v petek 22. tm. ob 19. uri v mestni posvetovalnici. Dnevni red: Nadaljevanje dnevnega reda 8. redne seje.

Slovenski nočejo razumeti v trgovini Albreht in Strobacl. v Gosposki ulici. Dne 16. tm. se je v tej trgovini zahtevalo zamaške za steklenice. Trgovci in dve drugi tam navzoči osebi pa so se norčevali iz Slovencev, češ, kaj je to »mašek«, »das versteinen wir nicht. Nauk iz tega? Svoji k svojimi!

Propaganda za našo turistiklo. Ljubljanski turistski klub »Skalax« je razstavil v izložbah mariborskih trgovcev Karničnik, Preiss, Vahtar in Brišnik slike svojih zimskih tur v triglavskem pogorju, kamniških planinah, karavankah itd., ki pričajo o krasoti naše domovine in vabijo dolince v naš planinski raj. V eni prihodnjih številki bomo priobčili daljši članek o teh krasnih turah in o naši turistikli sploh.

Pevcem društva »Jadrane« se javlja, da se vrši pevska vaja v sredo 20. tm. ob 8. uri zv. v prostorih Glasbene Maticе.

Kavarna v mestnem parku. Pri lepem vremenu dnevno koncert od pol 17. do pol 19. in od 19. do 24. ure. Sladolec in domače pecivo.

Oholi berači. Prijatelj lista nam piše: Nedavno me je naprosil nek berač, ki je bil baje pravkar odpuščen iz bolnice, za dar. Ponudil sem mu eno krono, ki pa mi jo je ogorčen vrnil češ, da je plačilna enota danes pri nas dinar, ne pa krona. Dinar je najmanjši, kar sme pošten berač sprejeti. — »Marburger Zeitung« prinaša v zadnji številki celo razglas, ki ga baje namerava izdati organizacija beračev. V oglasu pravi, da je pod častjo, če bi danes berač sprejel manje kakor 1 dinar. Kdor nima toliko, da bi lahko ponudil beraču vsaj ta najmanjši dar, naj sporoči to tajništvu organizacije beračev, da mu pošlje potrdilo, s katerim je oproščen sprejemati berače. Občinstvo se v razglasu pozivlja, naj ima pripravljen drob, ker berač ne more po večkrat odgan menjati 1000 dinarskih bankovcev. — Ne bilo bi se skoraj prav nič čuditi, če bi mariborski postreščki nekoga dne res nalepili po mestu tak razglas, kajti v Mariboru je res toliko beračev, da nas bodo skoraj ustrahovali.

Sreda, 20. tm. v Grajski kleti koncert polnoštevne železničarske godbe »Drava«, Začetek ob pol 20. uri.

Beračenje po mestu je zavzelo posebno ob petkih tak obseg, da se s tem nadlegovani trgovski in obrtniški stan in prebivalstvo opravičeno zgraža in pritožuje. Da se pride v okom temu neznosnemu in po zakonu z dne 24. maja 1885 drž. zak. št. 89 prepovedanemu beračenju, je izšla poostrena odredba na varnostno stražo, da posveča tej nadlegi posebno pozornost in da pri vsakem zalotanju berača v svrhu postopanja ugotovi na eni strani identiteto, telesni položaj (delamrznost), pristojnost in premoženjske razmere berača samega, na drugi strani pa tudi darovalca milo-

ščine in podpiratelja nadlega, proti kateremu se bode v smislu par. 7. nar. z dne 20. jan. 41.854 dr. zak. št. 96 postopalo. — Kr. policijski komisariat v Mariboru.

Narodno gledališče.

Repertoire:

Torek, 19. junija. George Dandin, Ab. C (kuponi). Zaključna predstava.

Kultura in umetnost

Prava ljubezen. Veseloigra v treh dejanjih. Spisal Roberto Bracco. Poslovenil Valo Bratina. Režira: Valo Bratina.

Bracco, eden najplodovitejših pisateljev mlade Italije, je avtor dolge vrste odrskih del. Piše vse in o vsem: samogovore za varieteje in rasne žaloigre v stilu Ibsena, lahke veseloigre in globoke eseje o metafiziki lepote. Temperament, blesteč stil, zanimivost za vsako ceno — to so prvine Braccovega duha. Temperament je napolitanski, kipeč, razposajen in če treba premeteno potuhnjeno; stil je izbrušen pod vplivom modernizma d'Annunzia in francoske moderne; težnja, biti vsekdar zanimiv, razsipavati duhovite ali le na videz duhovite puhlice, je stara vsebina italijanskega tipa.

Tudi veseloigra »Il perfetto amore«, je bogato obdarjena z vsemi prednostmi Braccovega stila: Iz preprostega sujeta je razpredel široko mrežo blestečega dialoga, pretkano s finimi ntimi duhovitostmi in humorja, skozi katere pulsirovatost in ljubavi in strasti. Redkoko teče humor tako lahno in neprisliljeno, kakor v tej Braccovi veseloigri. Drugega avtorja bi nemara zapeljala pikantnost trenutne situacije, da bi postal grob in banalen. Bracco pa se je vedel s salonsko eleganco izogniti vsakemu curku umazane vode.

Taka veseloigra ne razveseljuje samo, ampak tudi ogreva. G. Bratina je storil dobro, da je repertoira naših veseloiger obogatil s prevodom Braccove »Prave ljubezni«. Njegov prevod je gladek, opiljen. V »Pravi ljubezni« leži vsa teža na posameznih stavkih. Tu zažigajo fraze, ki jih je bilo treba ponasiti previdno in okusno. Mislim, da je to uspel. »Prava ljubezen« je kakor nalsšča za turnejo, ki jo nameravate prirediti g. Bratina in ga Bukšekova. Igra ne zahteva nikake dispozicije, humor gre naravnost in brez tresljajev v srce, tako, da mora biti zadovoljen še tako mrki podležski črnogled. Pogoji pa je seveda, da je vloga v rokah dobrega umetnika, ki sicer dialog sam na sobi dolgoročno, da bo umetnik da besedam duha, dialoga življenje.

G. Bratina in ga Bukšekova sta nam v obrem spomnu iz igrakaza »Ono«, ki je po svoji tehniki podoben »Pravi ljubezni«. Takrat smo imeli priliko podpreti njeno globoko interpretacijo tako nasprotnih značajev kakor sta zdravnik in njegova žena. Količko življenja, je bilo v težkem, konvulzivnem Schönherrijevem dialogu! V »Pravi ljubezni« smo videli drugo plat njune igre. V »Ono« tragos, tu komika. Tam možgani, duh, nakeza — tu kri, temperament, razposajenost. Kakor je bilo treba v »Ono« vtelesiti neskončne vibracije bolestne duše, tako je bilo treba v »Pravi ljubezni« razliti v kretnje, govor, mimiko, smeh, bogato čustvenost zaljubljenih ljudi.

Ravno v takem kontrastu je mogoče opazovati vso silo in gibčnost igralskega talenta g. Bratina in ga Bukšekove. Tu se stikata v eni osebi dva nasprotna človeška pola: zdravnik v »Ono« je vseskozi drug človek nego Ugo v »Pravi ljubezni«, takisto zdravnikova žena in Elena. Povrh tega vsebuje vloga Uga in Elene celo vrsto manjših kontrastov, ki se izravnavajo med seboj kakor električni toki; Ugo mora hliniti najglobljo strast z viteško vzdržnostjo, avanturizem z renomejem bodočega zakonskega moža. Elena se bori sama s seboj: radovednost se srečuje s čustvi zrele žene, ki je žena in ni žena.

G. Bratina je pokazal že kot Hleštjakov v »Revizorju« svoje marno komiko

in gibčnost, s katero se prilagajuje situaciji. Kot Ugo je bil tako živahen kakor kot zdravnik v »Ono« globok; bilo bi treba podrobnejšega studija, da bi se kolikor mogoče premerila višina njegove igre v tragosu in komiki. Njegov nastop, kretnje, mimika, verva, s katero se je sukral skozi razne peripetije »Prave ljubezni« — vse to priča, da živi tudi v komiki tako intenzivno, kakor ga poznamo iz »Ono« in »Ubičajas«. Hleštjakov in Ugo sta nedvomno dve markantni kreaciji g. Bratine kot komika.

Isto velja o ga Bukšekovi. Kot tragedkinja je pokazala posebno psihološko pronikljivost in gorko čustvenost v poljanju bolesti; v »Pravi ljubezni« je bila kakor nalašč za zdržno, zvito, a na znotraj vendar le razposajeno in humorno Eleno. Prav posebno se je zrcaila globokost njene igre v tretjem dejanju, med razburljivo sceno po poroki, kjer je bile treba prestopati sunkoma od hinavstva k odkritosrčnosti, od humorja k resnosti; kjer igrata sočasno dve Eleni: ona za se, tista, ki se razkrije h koncu in druga za Ugo. To dvojnost igre je bilo čutili v njenih kretnjah in zlasti v glasu.

V »Pravi ljubezni« nastopita še Jatakar (g. Tovornik) in gostilničarka (gdé Šturmoval). Scenerija je bila tudi tu okusno izbrana. B. B.

Sport.

o Izlet v Pesnico priredila na praznik 29. tm. sokolsko društvo v Mariboru in osek v Jarenini. Odhod iz Maribora z vlakom ob 13. uri v glavnega kolodvora in povratek z večernim vlakom; vožna cena je polovična. Ob 15. uri je pričetek javne telovadbe na posestvu br. Kereničiča. Pri telovadbi nastopijo člani iz Maribora in Jarenine, članice in naraščaj. Po telovadbi je velika ljudska veselica, pri kateri svira polnoštevina godba »Drave« iz Maribora. Upamo, da se bo naše občinstvo iz Maribora polnoštevno udeležilo izleta v Pesnico.

o Župni izlet sokolskega naraščaja se vrši v nedeljo 24. tm. v Ptuj. Natančnejši spored te sokolske prireditve, ki je prva v okrožju mariborske sokolske župe, priobčimo prihodnjič.

o Načelstvo Kola jahačev vabi vse svoje člane, da se udeležijo sestanka, ki se vrši v restavraciji Narodnega doma ob 20. uri v četrtek, 21. tm. Na sporedu so važne razprave in je zategadel navzočnost vsoga članstva nujno potrebna. — Zdravo! Načelnik.

Izpred sodišča.

Tatinski trgovski pomočnik.

Dne 13. maja je bilo vlomljeno v stanovanje posestnika Franca Sagadina v Zgornjem Podložju, okraj Ptuj. Vlomilcu se je posrečilo odnesti moško kolo, 2½ kg podplatov, različno moško in žensko obleko, 3 rjuhe, samokres, britev, 3 klopčiče sukancea, 3 zavitke vžigalic, kos mila, žensko in moško srebrno uro z verižicama, 2 srebrna prstana, smodko, 2 kosa kruha, kos sira, ogledalo, 57 Din. gotovine, srebrno krono in nekaj drobiža v skupni vrednosti 23.018 K 80 v. Ko je prišla Sagadinova dekla kritičnega dneva okoli 11. ure domov, je takoj opazila tatvino. Hitela je povedati gospodarju v Žunkovičovo gostilno. Ta je takoj obvestil orožnike. Sledovi za storilec so peljali v gozd, v katerem sta sestra obkradenega Katarina in tast Žunovič našla 23-letnega k. Sv. Marjeta na Dr. polju pristojnega brezposelnega trgovskega pomočnika Ivana Murka, ki se je ravno preobhval. Orožnik ga je aretiral in preiskal. Našel je pri njem samokres in srebrni uri z verižicama. Vse druge ukradene reči, pa so se nahajale v bližini skrite. Murk, ki je že 2krat radi hudodelstva tatvine predkaznovan, prizna tatvino. Sodišče ga je obsodilo na 8 mesecev težke ječe.

Vlomilec in tat.

20letni, v Radence, okraj Gornja Radgona pristojni Karl Kosar, nazadnje delavec v Rušah, ki je že dvakrat radi hudodelstva tatvine predkaznovan, je dne 14. maja vlomil v kočo Antona Mikla pri Sv. Benediktu, okraj Sv. Lenart, v Slov. gor. Pobral je dva klobuka, koko, sukunjo, dežnik, en kovčeg, kravato, rezilo za rezanje svinčnikov, notes, nanos-

nik, usnjato denarnico, nekaj suhega grozdja in jabolok v skupni vrednosti 2876.— K. Nadalje je vdrl še istega dne v stanovanje Mihaela Rjavca pri Sv. Benediktu. Tukaj pa se mu ni posrečilo ničesar ukrasti, ker se ga je prepodilo. Obsojen je bil na 8 mesecev težke ječe.

Se ena sraka!

20letna posestniška hči Cecilija Valentan v Jablancah je koncem maja ali začetkom junija ukradla urarju Viljemu Waperju v Mariboru srebrno uro, dne 7. junija pa dve zlati ovratni verižici. Ona prizna očitano ji tatvino. Pred okrožnim sodiščem je bila obsojena radi hudodelstva tatvine na 1 mesec težke ječe.

Objave.

§ Maturanti I. državne gimnazije v Ljubljani, letnika 1913 A in B razreda, se sestanejo k proslavi desetletnice maturo v soboto, dne 7. julija ob 20. uri, v restavraciji g. Dolničarja na Ljubljanskem južnem kolodvoru ter napravijo drugi dan, v nedeljo, krajši izlet iz Ljubljane. Tovarishi, ki se želijo udeležiti sestanka, se naprošajo, da vpošljejo prijave, kakor tudi morebitne predloge glede izleta, na naslov: Vladimir Vrančič, Ljubljana, Erjavčeva cesta št. 4-II.

§ Mestni kino. »Mala Amarilly«, krasna drama v 5 činih, v glavni vlogi Mary Pickford, in veseloigra »Šef na pošti«, v 1 dejanju, se predvaja v torek, sredo in četrtek.

Gospodarstvo.

g Dobava smolnatih bakelj. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 30. junija t. l. ofertalna licitacija glede dobave 5000 komedov smolnatih bakelj. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Iz življenja in sveta.

Finančni mogotci Amerike.

Ogromno senzacijo je vzbudila nedavno po vsej Ameriki knjiga George J. Redmonda »Finančni velikani Amerike«. Knjiga vsebuje življenjepisa 60 najbogatejših mož v Ameriki, nastanek njih bogastva in način, kako svoje bogastvo uporabljajo.

John D. Rockefeller, petrolejski kralj, je daroval 130 milijonov dolarjev za univerze in znanstvene laboratorije; Andrew Carnegie, jekleni kralj, je razdelil v podobne namene 300 milijonov dolarjev; Edvard H. Harrison je zapustil 500 milijonov dolarjev. Navaja dalje George Castmanna, kralja celuloidne industrije, Teodorja Vaila, kralja telegrafa in telefona, Marshalla Fielda v Cikagi, ki je ustanovil iz svojih sredstev tamošnjo univerzo in ji zapustil 8 mil. dolarjev; premoženje J. Pierpont Morgana, jeklenega kralja, znaša polovico ameriškega narodnega premoženja; najnovejši petrolejski kralj je Harry Sinclair; kralj koksa je Henry C. Frik, kralj elektrike Charles A. Cossin; John Jakob Astor je prišel z malo trgovino brez denarja, ko je umrl, je zapustil 300 milijonov dolarjev; bankir Henry P. Davison, je tekom vojne podaril 100 mil. dolarjev za ameriški Rdeči križ; drugi petrolejski kralj Henry C. Doherty je prišel svoje karijere kot — raznašalec listov v Newyoriku; kot najbogatejši mož Združenih držav velja Henry Ford, ki je zrevolucioniral avtomobilno industrijo; Cornelius Vanderbilt, kralj ameriškega transportnega prometa, je zapustil dedičem 105 mil. dolarjev, ki so to svoto podedovali, kot najštečljivejši ameriški multimilijonarjev velja Henry Philipp, ki je prej delal skupaj z Carnegijem.

Zdravilo proti smrti?

Ameriški listi se ponovno pečajo z iznajdbo dveh zdravnikov. Ta zdravilka, dr. Dennis W. Crile (Chicago) in dr. G. W. Crile (Cleveland) sta po dolgem raziskovanju iznašla sredstvo ki obudi mrtvega. Amerikanci so bili spčetka zelo nezaupljivi glede te iznajdbe, odkar pa sta zdravnik obravnavala svoje čudežno sredstvo pred skupščino čikaških zdravnikov, je opaziti več resnejših glasov o možnosti sredstva, ki bi pod

gotovimi pogoji res obudilo mrtvega.

Zdravnika sta baje že v mnogih slučajih preskusila uspešnost svoje metode. Delata z nekim serumom. Mrtve je mogoče le tedaj obuditi, če je smrtni vzrok odstranjen kolikor mogoče hitro. Serum je treba takoj po nastopi smrti vbrizgati v srce, s čimer se zopet začne krvni obtok.

Sicer pa priznavata sama iznajditelja čudovitega »seruma« za obujanje mrtvih, da to še ni zdravilo proti smrti, kakor se je začelo popularno govoriti in tudi ne sredstvo za pomlajenje v Steinachovem smislu. Serum ne more staremu ali bolnemu človeku povrniti življenje — koncem koncev bo imela smrt tudi posledjo človeško besedo. Smrti ni mogoče »ozdraviti«, ker smrt ni bolezen, temveč je čisto naraven življenjski proces.

»Serum za obujanje mrtvih« — pristavlja »American News« — bi bil k večjemu uspešen pri onih, ki so umrli vsled zavžitja prevelike doze uspavalnih praškov. Treba pa bi bilo vbrizgniti serum takoj po nastopi smrti, zakaj znano je, da srce umre zadnje in da bi mu morda kak čudoviti serum res utegnil priteči na pomoč. Ameriški izum sredstva proti smrti je vendarle čisto amerikanski in najbrž takšen tudi ostane. —

Z letalom okoli sveta.

Te dni bodo končane priprave za nov poskus prepotovati z letalom okoli sveta. Poskus bodeta izvedla dva odlična angleška kapetana Malins in Macmillan.

Potni načrt je sledeči: V Londonu se dvigneta v zrak in preletita čez Francijo v Atene, odtod v Aleksandrijo (Egipt) in potem čez Indijo v Kalkuto, v Birmo, v kitajsko Indijo in Honkong. Tu se začne najtežavnejša pot: letela bosta poleg Kurilskih otokov na Kamčatko in čez Aleutске otoke na Aljaško. Odtod v Vancouver in čez Kanado v Winnipeg, potem v Newyork, Foudland na Grenland, Island, na otoke Faroe, na orkneyske otoke in nazaj v Anglijo.

Zračna pot, ki jo nameravata preleteti, je 5300 km dolga in bo trajala tri ali štiri mesece. Še pred letalom bo krenila na pot parna yachta »Frontiersman«, da pripravi letalcema na Kurilskih in Aleutskih otokih zalogo hrane, petroleja, olja itd. Ladja se bo srečala z letalcema v Tokiju, kjer jima izroči mapo z označbo preskrbovalnih postaj, nakar bo spremljala aeroplan do Vancouvera, ostajajoč v stikih z njima s pomočjo brezžičnega brzojaza.

To ekspedicijo financira »legija frontnih bojevnikov«, ki upa, da bo Anglež prvi preletel okoli sveta.

Kanarček »Mike«, večni morski potnik.

Krmar ameriškega potniškega parnika »America« ima kanarčka z imenom Mike, ki potuje s svojim gospodarjem vedno in povsod. Ni zaprt v kletki, ampak leta prosto po ladji in zabava potnike. Je izvrsten pevec in ima fin posluh. Poleti v sobo za godbo, se vsede na pianino in če kdo igra, ga spremlja z nežnimi glasovi. Gorje mu, kdor zaigra napačen glas. Mike postane hud in naježi jezno perje. Tudi plesa ni na ladji brez Mike. Čim se začuje valček zleti na klavir in poje in skaklja. Če je godba slaba, takoj odleti. Mike je velik demokrat. Večkrat obišče potnike 3. razreda in jim prepeva. Kjer je kaj novega videti, mora biti Mike zraven. Radovedno opazuje zlasti ogromne ledene gore, ki plavajo mimo parnika. Mike je tudi zelo »čuvstven«. Mačke na ladji, ki so prežale nani, imajo na nosovih vidne spomine njegovih krempljev in se ga bojijo. Brezpogojno udan pa je svojemmu gospodarju, ki ga vsaki pokliče k sebi in ga boža, kar mu jako ugaja. Nedavno pa mu je vendar napravil nepriliko. Parnik bi ob določeni uri moral odpluti, toda minute so potekale, zamuda je že bila velika, potniki so postajali nevoljni, parnik pa je stal. Kaj se je zgodilo? Mike je izginil. Vse iskanje je bilo zaman. Končno so ga izsledili na drugi ladji v bližini, ki je pripeljala iz Evrope veliko množico kanarčkov. Mike jih je šel pozdraviti in se ni hotel poprej vrniti, dokler ni obletel vseh kletk in pozdravil slehernega brata, ko je bil gotov, se je ponosno vrnil in parnik je lahko odplul.

Pristopajte k CMD!

Mihel Zevaco:

KRALJEV TEKMEC.

(Nadaljevanje in konec romana: Markiza Pompadour.)

Poslovenila: Rosandra.

(Dalje.) (8)

»Ali vam je še treba raziasnjevanja, razlage? — Saj stojite pred menoj in ste živi, — živi ste! — Jaz pa lahko s Titom pohvalno rečem: »Nisem zapravil dneva!« —

Živ, — ali vas to preseneča, da sem živ?« —

»Jaz se baš ne čudim, ker sem večkrat še več storil. — Ali stvar je vendar taka, da preseneča, kajti vi bi morali biti sedaj-le mrtev, — da — prav pošteno mrtev.« —

»Grof,« — je vzkliknil d' Assas že rves iz sebe, — »kar sem videl, kar sedaj slišim — — —«

» — — — se vam zdi neprodorna skrivnost, — to mi je umljivo, — ali če me hočete skušati, ne bodete skušali uganiti, kar je odeto v neprodorno temo. — Ah, — sedaj — ej — pridite i vi k sebi, — za zlomka vendar, saj ni nič tako čudovitega pri tem!« —

»Prosim vas, da mi raziasnite, grof!«

»To je vendar čisto priprosta zgodba, — prijatelj, — ta hrabri du Barry vas je hotel kratkotalo umoriti, a jaz sem to zabranil.« —

»Umoriti me je hotel!« —

»Pa gotovo, — saj je vendar njegova postava jasno izražala njegov naklep, da vam o tem ni treba še dvomiti.« —

»Ali zakaj vendar?! — Borila sva se in še se imava dvohojevati — — —«

»Vi pa preveč zahtevate. — Ali — sedaj veste, da morate biti oprezni, in spoznate lahko, da bi vam utegnilo postati opasno, bivati v eni hiši z du Barryjem.« —

»To mi postaja čedalje bolj nerazumljivo, — kar meša se mi,« — je dejal d' Assas, pa potegnil z roko preko čela. »Otrok, — veliki otrok vi, — pustite vendar du Barryja njegovim zločinski fantazijam, sedaj ko ste mu srečno ušli iz krempljev.« —

»A zato se imam zahvaliti le vam!« — je d' Assas ginjeno odvrnil. —

»Da, res, — meni se imate zahvaliti,« — je priprosto pritrdil Saint-Germain. —

»Ali vendar, kako se je to zgodilo, kako vendar? — Ali ste vi res vsemogoče, kakor se vas zove? — Ali razpolagate z nadnaravnimi močmi?« —

»Pomirite se! — Lahko bi mi bilo igrati tu pred vami ulogo skrivnostnega človeka, a za sedaj se zadovoljite s tem, da veste, da ste eden izmed mojih prijateljev in da so moji prijatelji jako redki. Jaz pa dam na razpolago svojim prijateljem vse ono malo znanosti, ki sem si jo pridobil v dolgih in težkih študijah. — V njih prid in prilogo upo-

rabljam. — To kar se vam zdi čudno, nemogoče in skrivnostno, je zame le kruta gotovost in istina. — Ali dovolj o tem predmetu. — Vi ste za sedaj rešeni. Kaj hočete sedaj početi? — Mislim, da boste čim najhitreje ubežali odtod!« —

»Bežati, medtem ko je on še v njeni bližini, — ta podli napadalec, — in jaz naj bežim? — Poslušajte me, grof, — kolikor mi je dano videti, je ničvrednej v nekakem omotnem spanju. — Ali mi morete povedati, koliko časa bo to še trajalo?« —

»To vam lahko povem na sekundo!«

»Moram nekam iti, — odsoten bom uro ali dve, — ali lahko zaupam, da se du Barry ne zbudi pred sedmo uro zjutraj?« —

»Dam vam častno besedo, da se ne bo ganil pred poldnevom!« —

»Ste gotovi, da res ne? — Oprostite mi grof, ali moje zadeve so tako važne.«

»Ali hočete, da se še dva dni ne zbudim?« —

»Ali razpolagate s tako močjo? — Videl sem in se prepričal na lastne oči, ali zdi se mi vendar tako čudno, čudovito!«

»Ali hočete, da se sploh nikdar več ne prebudim?« — je povzel Saint-Germain ter zabodel svoj pogled v d' Assasa. —

D' Assasa je to vprašanje pretreslo, kar vztrpetal je. — Saint-Germain pa je z napetostjo pričakoval odgovora. —

»Ako naj grof umre le vsled moje volje,« — je slednjič odgovoril, — »bo to samo v poštenem dvoboju, — pri belom dnevu, — meč proti meču!« —

Saint-Germain je olajšano vzdihnil, obraz mu je zadobil prijazen, smehljajoč izraz. —

»Ako je v vaši moči, storite, da se nihče v ti hiši, — ne jaz, ne drugi, — nimajo bati kaj zlega od strani du Barryja, in sicer do poldneva.« —

»Ponovim vam, — ta človek bo do iste ure neobčuten in nezaveden, kakor mrtev.« —

»V tem slučaju lahko grem na delo. Grof, treba je, da takoj odidem!« —

»In jaz vas spremlim!« — je dejal Saint-Germain, ogrinjajoč se v plašč. — Istočasno pa je potegnil za zvonček, katerega mu je pokazal Lubin za slučaj potrebe. —

Lubin je prišel in zdelo se je, da d' Assasa sploh ni opazil. —

»Odpri nama, prijatelj,« — mu je rekel Saint-Germain. —

»Sledita mi,« — je pokorno odgovoril Lubin. —

»Trenutek še. — Kakor hitro odidem, boš pozabil, da sem bil sploh tukaj. Si me razumel?« —

»Da, razumel sem, — pozabil bom!«

»Dobro torej, — ti hodi pred nama in pazi, da nas nihče ne opazi in presenet, kajti jaz sem jako truden.« —

Presenečen je bil d' Assas in skoraj ga je zopet obšla groza, — ko je zapazil,

da se je Lubin priklonil ter z izrazom popolne vdanosti korakal proti glavnim vratom, medtem ko sta mu z grofom sledila. —

Kmalu sta bila na cesti. —

D' Assas se je takoj obrnil proti gradu. —

»Kam pa greste,« — ga je vprašal Saint-Germain. —

»V grad, — moram še ta hip videti kralja,« — je odvrnil vitez, kot da bi za grofa sploh ne imel nobene skrivnosti več. —

Saint-Germain je zmajal z glavo, — pač ni bil njegov namen mešati se v intrige, katere je bil sam razkril. — Vedel je, da je d' Assas zapustil ravno kar gospo d' Etioles, ali — vidno je bilo, da se noče pečati z Ivano. — Prišel je, da reši viteza, — rešil ga je, — za ostalo se morda sam ni hotel sploh meniti. —

In res ni niti vprašal, kaj hoče mladenci na gradu. —

Šele ko sta se približala na kakih sto korakov železni ograji grada, za katerim so straže hodile sem ter tja, je prijel d' Assasa za laket ter mu rekel:

»Ali mi hočete pokazati nocoj malo zaupanja?« —

»Grof, pustil bi se za vas tudi umoriti,« — je odvrnil d' Assas globoko ginjen. —

»Ne pustite se vendar umoriti, — ampak živite, — živite, — ali da živite, poslušajte me! — Divji obup, ki vas je gnal v smrt — — —«

»Grof, — tega obupa sedaj ni več. — Vem sicer, da me »ona« — ne bo nikoli ljubila, a prisegla mi je, da ne bo nikdar nebenega, — ne kraljeva ne nikogar drugega!« —

Vitezu se je zdelo odlično, imenovati Ivano. — In bilo bi res odlično, — grof je sledil čisto natančno vitezovim mislim.

Brzobjavna poročila

Odkrita zarota proti dinastiji in vladi v Rumuniji.

Bukarešta, 17. junija. Radi revolucije v Sofiji je zavladao tu veliko razburjenje, zlasti še povodom vesti iz Cluja, da je erdeljsko redarstvo izvršilo nebroj aretacij. Pred nekoliko dnevi je namreč odkrilo zaroto proti vladi in dinastiji. Zaarotniki so hoteli ubiti prestolonaslednika. Aretirani zarotniki so preiskavi navedli, da so svoj prvotni načrt opustili, ker bi z ubojem prestolonaslednika na celo prebivalstvo v Erdelju pala težka sumnja. Zato so sklenili, da ne ubijejo prestolonaslednika, ampak generala Petala in nekoliko višjih častnikov šeste armade.

Konferenca v Lausanni.

Lausanne, 17. junija. V razpravah in konferencah ni spremembe v splošnem položaju. Glede kuponskih plačil vztrajata obe strani na svojih stališčih. V krogih zaveznikov povdarjajo, da bi plačilo kuponov v francoskih frankih znižalo letno svoto, ki jo mora Turčija plačati francoskim lastnikom titrov, od 38 na 19 milijonov turških zlatih funtov. Boje se pa, da bi popuščanje Turčiji ustvarilo precedenčni slučaj za druge države, n. pr. za Rusijo, ki bi se lahko na to sklicevala.

Naročajte
„Jadransko Stražo“!

Sebarica, poštena, srednje starosti, se takoj v hotel sprejme. Ponudba na Ivo Sušnik, Maribor, Gosposka ul. 36. 1237

Ledenica, skoro nova, se po jako nizki ceni proda pri Jasiču Povodnik, Vojašniška ul. št. 4, trgovina z delmatinskim vinom. 1229 2-1

Zimnice, vrata in okna, po ceni na prodaj. Mizarstvo Krekova ulica 18. 1231

Gasped, 31 let star, ekonom s 50.000 K premoženja. **Želi znanstvo z gospodično ali vdovo** z malim premoženjem ali gostilno. Slika v upravi na ogled. Depisi pod št. 1227* na upravo "Tabor". 1227

Prazno sobo za takej ali do septembra išče gospodična. Za pretilslugo da glasovir na ra-polago. Ponudbe pod "Gospodična" na upravo "Tabor". 1233

Kompletna oprema za brivnico na prodaj. Fliger, Krčevina 203. 1232

Baraka v Mestnem parku pri paviljonu se radi odstraniti ceno proda. Pojasnila v Park-kavarni. 1236 2-1

Stara sedla, civilna in oficirska, kupuje Iv. Kravos, Aleksandrova cesta 13. 1203 2

Ali ste že preskrbljeni s knjigo **„Babilonska uganka“**? Dobi se skoraj v vseh knjigarnah. Za isto se iščejo tudi gospodje, ki bi je prestavili proti primernemu honorarju na angleški, francoski, italijanski in ruski jezik. Naslov v upravi lista. 1197 7-4

Brilljante, zlato in srebro kupuje po najvišjih cenah R. Bizjak, juvelir, Maribor, Gosposka ulica 16. 1223 6-2

Galanterija
drobnina, trikotaža
Samo na debelo!
Gaspari & Faninger
Maribor 1047
Aleksandrova cesta 48.

Proda se po ugodni ceni
PISALNI STROJ
sistem „Adler“ in
ŽEL. BLAGAJNA
dunajski sistem, oba predmeta sta v dobrem stanju. Na vpogled pri spedičiji Ivo Djukić, Aleksandrova 26, Maribor. 1226

Radi likvidacije

prodaja spedičijska in skladišna d. d. „Orient“ v Mariboru svoje premično in nepremično premoženje. **Nepremičnine:** v Mariboru, Meljska cesta 12, dvonadstropna najemniška hiša z obširnimi novozidanimi pisarniškimi prostori v posebni enonadstropni novi zgradbi, z obširnimi novimi suhimi skladišči, z velikim hlevom in posebnim stanovanjem za čuvaja, veliko dvorišče. Posebno ugodno za trgovino en gros ali industrijsko podjetje. **Premičnine:** Popolna moderna pisarniška oprema za 6 sob z usnjato klub-garnituro; 3 pisalni stroji; 1 tritonski tovorni auto „Praga“ z dvotonskim priklonim vozom; 1 tovorni auto „Fiat“ (1½ tone); 3 plato-vozovi. Prodajo se vsi predmeti skupaj ali tudi posebej. Ogled vsak dan v Mariboru, Meljska cesta 12, ponudbe na isti naslov. 1235

Zahtevajte
povsod „TABOR“!

Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani
naznanja žalostno vest, da je v petek, dne 15. junija 1923 zvečer preminul njen prezaslužni, dolgoletni pravi član gospod

Josip Perdan

veletržec in hišni posestnik v Ljubljani.

Z blagim pokojnikom je trgovska in obrtniška zbornica izgubila zvestega, visokocenjenega člana, ki mu ohrani trajno hvaležen in časten spomin.

V Ljubljani, dne 16. junija 1923. 1230